

סיכומי הדרך היומי

ת"ר ושינתם שיהיו דברי תורה **מחודדים** בפיך (קידושין ל')

לעילוי נשמת אימי מורתי מרת שיינדל חיה חוה גאסט ע"ה בת הר"ר משה רוזנבאום זצ"ל נלב"ע יום רביעי כ"ט טבת תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת אבי מורי הר"ר צבי בן ר' אברהם גאסט ז"ל נלב"ע י"ט תשרי תשס"ד לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת אחי הר"ר משה בן ר' צבי גאסט ז"ל נלב"ע ל"ג בעומר תשס"ז לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.

מערכת: 073-249-0403 | sikumhadaf@bezeqint.net

לשמיעת הסיכומים: 0799-379-634

נא להתפלל לרפואת פינחס בן פייגא מרים

שבת קודש פרשת בהר - י"ג אייר תשע"ו

דף ע"א ע"א

בבל בחזקת כשרה עד שיודע לך משפחה במה שנפסלה שאר ארצות בחזקת פסול עד שיודע לך במה נכשרה, ארץ ישראל המוחזקת לפסול פסול ואם אין מוחזק לפסול אין מוציאים אשה מידי, המוחזק לכשר כשר ומשיאים לו אשה לכתחלה אבל אם אינו מוחזק לכשר אין משיאים לו אשה.

זעירי לא רצה לישא בת רבי יוחנן מפני שרצה לישא אשה מבבל, דלא עלה עזרא עד שעשאה נקיה כסולת.

רבי יצחק בן רב יהודה לא נשא דלא ידע איזה אשה מיוחסת, אמר לו עולא דסימן למיוחסים שהם שתקנים.

שנים הרבים זה עם זה הקדם ושתק יותר מיוחס, שנים או שתי משפחות המתגרים זה בזה שמוץ פסול יש באחד מהן ואין מניחין מן השמים לידבק.

בבבל כבריאה דמיוחסת ונקיה, מישון כמיתה דכולם ממזרים גמורים, מדי כחולה דרובם כשרים, עילם כגוססת דרובם פסולים.

יחוס דבבל מצד מזרח למעלה מן החדקל לרב עד נהר עזק, לשמואל עד נהר יונאי, לצד דרום לרב עד בגדא ואינא, לשמואל עד מושכני ומושכני בכלל, לצד צפון עד אפמיא התחתונה ואינה בכלל, לצד מערב לרב מצד דרום עד אקרא דתן לבקני, לשמואל עד גשר דפרת, לרבי יוחנן עד מעבר דגוזמא.

יום ראשון פרשת בחוקותי - י"ד אייר תשע"ו

דף ע"ב ע"א

המביא גט בבבל אין צריך לומר בפני נכתב ובפני נחתם דהיו בקיאים דגט בעי לשמה, לרב פפא גבול בכל לענין גיטין הוא אותן גבולות לענין יוחסין, לרב יוסף לענין גיטין עד אגם של קנים וערבה השני למטה מן הגשר.

חביל ימא היא תפארתה של בבל ליוחסין, שוניא וגוביא וציצורא הם תפארתה דחביל ימא.

זארו חיזה אחרי תנינא דמיה לדב וכו' ותלת עלעין בפומה בין שינייה, לדב אלו פרסיים שאוכלין ושותין ובעלי בשר ומגדלין שער ואין להם מנוחה כדב, רב אמי קראן דוב נודד, ותלת עלעין זו חלזון הדייב ונציבין שפעמים מושלת עליהן.

לוי המשיל לרבי פרסיים דהם גיבורים דומין לחיילות בית דוד, חברין דומין למלאכי השרת דלבושים לבנים ועטופים

וישב מצרף ומטהר כסף וטיהר את בני לוי וזקק אותם כזהב וככסף והיו לה' מגישי מנחה בצדקה' - כשהקב"ה מטהר ומיחס שבטים שבטו של לוי מטהר תחלה, לרבי יהושע בן לוי ממזרים מטהרים עצמם על ידי כסף, דצדקה עשה הקב"ה עם ישראל שמשפחה שנטמעה נטמעה והקב"ה מטהר ומכשיר כולם.

אליהו בא לעתיד לבא לטהר ולקרב לטמא ולרחק משפחות שהכל מחזיקים אותם בפסולים דכתיב 'והשיב לב אבות על בנים' זה מבני בניו של זה, אבל משפחה שנטמעה מחמת שלא נודע פסולה נטמעה.

כל הארצות כעיסה מעורבת בפסולת יוחסין כלפי ארץ ישראל, וארץ ישראל כעיסה לבבל.

אין שחיטה לעוף מן התורה.

חכמים ידעו פסול משפחות בארץ ישראל ולא רצו לגלותה דגדולי הדור נטמעו בה וכיון דנטמעו נטמעו והם כשרים לעתיד לבא, ומוסרים אותן לבניהם ולתלמידיהן פעם אחת בשבוע, וי"א פעמיים בשבוע, ומסתברא כמאן דאמר פעם אחת בשבוע כדי שלא לגלות פסול משפחות.

על שם בן ד' אותיות כתוב 'זה שמי לעלם וזה זכרי' אמר הקב"ה לא כשאני נכתב היינו בשם י' ה' אני נקרא היינו בשם א' ד', וחכמים מוסרין קריאתו ככתיבתו לתלמידיהן פעם אחת בשבוע וי"א פעמיים בשבוע, ומסתברא כמאן דאמר פעם אחת בשבוע דכתיב 'לעלם' בלי ו' דהיינו להעלימו.

שם בן י"ב אותיות בראשונה היו מוסרין אותו לכל אדם, משרבו הפריצים המשתמשים בו היו מוסרים אותו לצנועים שבכהונה לברך בו העם במקדש והם מבליעים אותו בשעה שאחיהם הכהנים מושכין את קולם בנעימה.

שם בן מ"ב אותיות אין מוסרין אותו אלא למי שצנוע ועניו ועומד בחצי ימיו ואינו כועס ואינו משתכר ואינו מעמיד על מדותיו לנטור איבה שלא ישתמש בו להנקם, וכל היודעו והזהיר בו והמשמרו בטהרה אהוב למעלה ונחמד למטה ואימתו מוטלת על הבריות ונחל שני עולמים.

דף ע"א ע"ב

כמלאכי השרת.

רבי ניבא בשעת מיתתו דעיר הומניא שבבבל כולם מעמון, עיר מסגריא שבבבל כולם ממזרים, פירקא שבבבל שני אחין שמחליפין נשותיהם, בירתא דסטיא שבבבל סרו היום מאחרי המקום, אקרא דאגמא שבבבל אדא בר אהבה נכנס שם היום לברית מילה, היום נולד רב יהודה בבבל.

דף ע"ב ע"ב

כשמת ר"ע נולד רבי, משמת רבי נולד רב יהודה, כשמת רב יהודה נולד רבא, כשמת רבא נולד רב אשי, שאין צדיק נפטר מן העולם עד שנברא צדיק כמותו דעד שלא כבתה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל.

'צוה ה' ליעקב סביביו צרי' כשם שעמון ומואב הצירו להם יותר מן הכל כשהיו בירושלים כך היו סובבים אותם אף בגלותם בבבל.

כתיב ביחזקאל 'זיהי כהנבאי ופלטיהו בן בניה מת ואפול על פני ואזעק קול גדול' נחלקו רב ושמואל אם מפני שעשה טובה לישראל שהציל הגולה מלהיות עבדים לעבדות וביקש מנבוכדנצר שישלח עבדים למישן ועם כל זה מת בחצי ימיו, או מפני שהיה רע בעיניו שמת מיתה יפה שהיה בין אלו שהיו מראין אחוריהם אל היכל ה' לגנאי, וכי מי שעשה הרעה הזאת בישראל ימות על מטתו.

מישן, לשמואל לא חשו בה משום עבדות וממזרות אלא שהכהנים לא הקפידו מלישא גרושות, ולא חשו בה משום עבדות או משום דסבר דלא שלח סנחרב עבדים לשם, או דשלחם סבר שמואל כיון דהיו גנובים ובעליהם נתיאשו מהם היו עבדים דאין רשות רבן עליהן ואינם קרוים עבדים דכתיב 'עבד איש'.

כל הארצות חוץ מבבל, לר"מ אינן בחזקת כשרות, לחכמים בחזקת כשרות הן.

ממזרים ונתינים לעתיד לבא, לרבי יוסי טהורים, לר"מ אינם טהורים, והלכה כרבי יוסי.

יום שני פרשת בחוקותי - ט"ז אייר תשע"ו

דף ע"ג ע"א

גר, לרבי יוסי נושא ממזרת דקהל גרים לא איקרי קהל ואינם בכלל הנאמר בפסוק 'לא יבא ממזר בקהל ה', לרבי יהודה לא ישא ממזרת דקהל גרים איקרי קהל והם בכלל הנאמר לא יבא בקהל ה'.

פלוגתת רבי יוסי ורבי יהודה, דכתיב ה' פעמיים גבי אזהרת פסולי יוחסין שלא יבואו בקהל, לרבי יוסי לא יבואו בקהל כהנים, לויים, ישראלים, וא' לדרוש שלא יבואו בקהל ודאי אבל לקהל ספק מותרים ולכן ממזר מותר בשתוקי, וא' לדרוש דממזר ודאי לא יבא אבל ממזר ספק מותר ולכן שתוקי מותר בישראל, ולא נותר עוד קהל למעט גרים, לרבי יהודה כהנים ולויים שבט אחד הם ונותר קהל למעט גרים, או דממזר בשתוקי ושתוקי בישראל אין צריך ב' מיעוטי דקהל דלמד כן מקרא ד'הקהל חוקה אחת לכם ולגר' דגר בכלל קהל.

סיכומי התוספות

גר עבד משוחרר וחלל מותרים בכהנת דלא נזהרו כהנת להנשא לפסולי כהונה.

דבר תורה שתוקי כשר דלא מבעיא אם הלכו אצל אמו דכל דפריש מרובה פריש, אלא אפילו הלכה היא אצלם דהוה קבוע דכמחצה על מחצה דמי הוה ספק ממזר דמותר לבא בקהל, וכן אסופי דבר תורה דכשר דאם אמו אשת איש תלינן בבעלה, ומשום מיעוט ארוסות ופגניות והלכו בעליהן למדינת הים הוה ספק ממזר ומותר, ואסורים מדרבנן משום דמעלה עשו ביוחסין³.

דף ע"ג ע"ב

מצאו תינוק מהול, אבריו מתוקנים ומיזורים, משוח בשמן, כחל סביב עיניו ליפותו, יש עליו קשרים שעושים לרפואה וקמיע אין בו פסול דאסופי דאם לא היה כשר לא היו תורחין בזה, תלוי בדקל וחיה יכול להגיע אליו ולטורפו, תלוי באילן ששמו זירדתא סמוך לעיר, בבכה"נ שאינו סמוך לעיר ולא שכיח בו רבים, בחפירה העשויה להטיל שם גרעיני תמרים דשכיח שם שדים, בשיפוע הנהר שאין דרך ספינות לעבור שם, צידי רשות הרבים, יש בו פסול אסופי כיון דלדעת מיתה השליכתהו ולא חסה עליו, אבל באמצע הנהר ובר"ה שעוברים שם אין בו משום אסופי.

כל זמן שהתינוק עדיין בשוק אביו ואמו נאמנים לומר דבגנו הוא, ובשני רעבון נאמנים גם אחר שנאסף מן השוק שהרבה נשלכין שם ולא רצו חכמים לפוסלו מחמת יציאת קול.

חיה נאמנת לאלתר לומר זה יצא ראשון ובכור הוא וזה יצא שני, זה כהן זה לוי זה נתין וזה ממזר, אבל אם יצתה וחרזה אינה נאמנת, לרבי אליעזר אפילו אם לא יצתה רק החזירה פניה אינה נאמנת, ואם יצא ערער שולד זה ממזר שלא כדברי החיה אינה נאמנת, ללשון ראשון דווקא ערער של שני עדים דאין ערער פחות משתים, ללשון שני אפילו ערער של עד אחד מהני כאן כיון שאין להולד חזקת כשרות.

ג' נשים שהיו ישנות במטה אחת משולבות ונמצא דם תחת אחת מהן כולן טמאות, בדקה אחת מהן כשיעור וסת ונמצאת טמאה היא טמאה וכולן טהורות.

יום שלישי פרשת בחוקותי - ט"ז אייר תשע"ו

דף ע"ד ע"א

שנים שנתנו מעות למוכר על המקח, א' מדעת המוכר וא' בעל כרחו נאמן המוכר כל זמן שהמקח בידו לומר לזה מכרתי דמוטל עליו לזכור למי מכר שלא יתנו לאחר ויעבור על מי שפרע, ואם נטל מעות רק מאחד מהם נאמן לומר ממי קיבל המעות אפילו אין המקח בידו³.

נאמן דיין לומר לזה זכיתי ולזה חייבתי כל זמן שבעלי הדין עומדים לפניו דמוטל עליו לזכור ולומר איש פלוני זכאי ואיש פלוני חייב³.

ג' נאמנים על הבכור, חיה לאלתר, אמו כל שבעה שעדיין לא יצא מתחת ידה ליכנס לברית, אביו מז' ימים ולעולם, לרבי יהודה נאמן גם לומר שהוא בן גרושה וחלוצה דכתיב 'כי את בכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים' ודרשינן יכיר

3. ואם יודעים שהוא מארוסה ודאי ממזר הוה כיון שיש ריעותא דהשליכתו, וכן אם ידעינן שהוא ממי שבעלה הלך למדינת הים לא תלינן שבא ע"י שם אלא אם היא טוענת כך.

4. לתוס' נאמן רק בזמן שמקחו משום מיגו שלא מכרו כלל.

5. שו"ת דדייני - לרש"י היינו למי שלב הדיין נוטה שלזה נתכוון הנותן לר"ת מה שירצה הדיין.

לאחרים, ולחכמים נאמן רק לומר שהוא בכור.
אבא שאול היה קורא לשתוקי בדוקי שבדוקין את אמו ונאמנת לומר לכשר נבעלתי ולהכשיר הולד, לרבי יהושע אינה נאמנת אפילו להכשיר את עצמה, ולרבן גמליאל נאמנת להכשיר את עצמה והלכה כמותו, ונחלקו בדעתו אם נאמנת גם להכשיר הולד, ולהסוברים דלר"ג נאמנת גם להכשיר הולד היינו רק במקום שרוב כשרים אצלה, לאבא שאול נאמנת להכשיר הולד גם במקום רוב פסולים.

דף ע"ד ע"ב

גירות לכהן, לרשב"י אם נתגיירה פחותה מבת ג' כשרה, לרבי יהודה לת"ק דמתניתין אסורה אע"פ שאין בה חשש זנות, לרבי אליעזר בן יעקב אפילו גר שנשא גירות בתו פסולה לכהונה (ויתבאר פלוגתתם בדף ע"ח).

ממזר, לר"ע כל הנולד מאיסור לאו, לשמעון התימני כל שחייבין עליו כרת והלכה כדבריו, לרבי יהושע כל שחייבין עליו מיתת ב"ד.

תנן כל האסורין לבא בקהל מותרים לבא זה בזה ורבי יהודה אוסר, פירוש מתניתין:

לרב יהודה, לת"ק כל האסורין לבא בקהל כהונה דהיינו גירות אפילו נתגיירה פחות מבת ג' מותרת בממזר, לרבי יהודה גר אסור בממזרת דקהל גרים איקרי קהל.

לרב נתן בר הושעיא, כל כהן שאסור לישא בתו מותרת לפסולי קהל ומתניתין רבי אליעזר בן יעקב דאוסר בת ג' לכהונה.

לרבה בר אבוחה, לת"ק כל הנולדים מאיסור ערוה גם מחייבי כריתות ממזרים הם (וכן הוא שיטת שמעון התימני) ומותרים לבא זה בזה, לרבי יהודה הנולדים מחייבי כריתות אינם ממזרים (וכן הוא שיטת רבי יהושע) ואסורים בהנולדים מחייבי כריתות.

לרבא פירוש מתניתין הוא דכל האסורים לבא בקהל כגון גר עמוני ומואבי מותרים בממזרת אפילו לרבי יהודה דאוסר שאר גרים, כיון דגר עמוני ומואבי אינם ראויים בקהל לא איקרי קהל.

גר עמוני ומואבי מותרין לבא זה בזה.

יום רביעי פרשת בחוקותי - י"ז אייר תשע"ו

דף ע"ה ע"א

בן תשע שנים ויום אחד גר עמוני ומואבי מצרי ואדומי כותי נתין חלל וממזר שבאו על הכהנת לוייה ובת ישראל, לת"ק פסולה אם היא בת כהן לתרומה ולויה וישראלית מלינשא לכהן, וכדמצינו באלמנה לכהן גדול שמחללה בביאתו דכתיב 'לא יחלל' שני חילולין במשמע אחד לה ואחד לזרעו אף כל שביאתו בעבירה פוסל בה, לרב יוסי מצרי שני אינו פוסלה דילפינן מאלמנה לכהן גדול דפוסלה ופוסל זרעה אבל מצרי שני זרעו כשר, לרבן שמעון בן גמליאל גר עמוני ומואבי אינו פוסל בביאתו דילפינן מאלמנה לכהן גדול שפוסל כל זרעו בין זכרים בין נקבות אבל גר עמוני ומואבי פוסל רק זכרים אבל נקבות מותרות לקהל.

אלמנת עיסה שהייתה בעלה ספק חלל ובתו פסולה לכהונה, לרשב"ג גם האלמנה פסולה לכהונה דסבר דכל דאי אתה נושא בתו אין אתה נושא אלמנתו, לרבי יהושע ורבי יהודה בן בתירא אלמנתו כשרה לכהונה דהיא ספק ספיקא.

ספק ממזר דשתוקי אסופי וכותי, לרבי אליעזר אסורים זה בזה ואסורים בבת ישראל ובממזר לרב הלכה כרבי אליעזר, ואפילו ארוסה שעבירה דרוב פסולים אצלה דינו כספק ממזר ואסור בממזר ודאי, וגם אסורה בבת ישראל אע"ג דיש לתלות בהארוס, להלל ספיקן מותרים בספיקן, לשמואל הלכה כהלל.

לשמואל ארוסה שעבירה בודקין את אמו, אם אמרה לכשר נבעלתי הולד כשר, אע"ג דרוב פסולים אצלה, ואם תפס נכסיו של אחד ואמר דזהו אביו מוציאין ממנו.

גר עד עשרה דורות מותר בממזר, אחר י' דורות אסור שלא יאמרו דישאל נושא ממזרת, וי"א עד שישתקע ממנו שם גירות.

דף ע"ה ע"ב

עכו"ם ועבד הבא על בת ישראל, לרבי ישמעאל פסולה לכהונה דכתיב 'ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה ושבה אל בית אביה' דווקא אם נבעלה למי שיש לה ממנו אלמנות וגירושין, לר"ע הולד ממזר וכל שכן דפסולה לכהונה.

פסול כותים, לרבי ישמעאל גירי אריות הן והרי הן כשאר עובדי כוכבים שנשאו בנות ישראל, והכהנים שנטמעו בהן כהנים פסולים, לר"ע גירי אמת הן והכהנים שנטמעו בהן כשרים, ואסרום שהיו פוטרין את הנשואות מן החליצה ועברו על לאו ד'לא תהיה אשת המת החוצה' ולר"ע בני חייבי לאוין ממזרים הם, לרבי אליעזר לפי שאין בקיאין בתורת קידושין וגירושין, לרב נחמן אמר רבה בר אבוחה ממזר דחייבי כריתות נתערבו בהן, לרבא עבד ושפחה נתערבו בהן ואסורות משום איסור שפחה.

לרבי אליעזר כותי לא ישא כותית דסובר דפסולין משום דאין בקיאין בתורת קידושין וגירושין, ושמא אחד מן הבקיאין שלא אירע פסול בנשואי אבותיו והשני משאינן בקיאין ויש ספק אשת איש בנשואי אבותיו.

מצת כותי לתנא קמא מותרת לאכלה בפסח ואין בה חשש חימוץ, ואדם יוצא בה ידי חובתו בליל ראשון דבקיאין בשימור לשם מצת מצוה, לרשב"ג כל מצוה שהחזיקו בה כותים הרבה מדקדקין בה יותר מישראל.

יום המישי פרשת בחוקותי - י"ח אייר תשע"ו

דף ע"ו ע"א

הנושא אשה כהנת צריך לבדוק בדורותיה שלא היו שם ממזרות או אחת מן הפסולות לקהל, ובודק ח' אמהות אמה ואם אמה ואם אבי אמה ואמה (של אם אבי אמה) אם אביה ואמה (אם אם אביה) אם אבי אביה ואמה (של אם אבי אביה), לוייה וישראלית מוסיפין לבדוק עוד אם למעלה שהן שתיים עשרה אמהות, לחכמים כל משפחות בחזקת כשרות הן עומדות ואין צריך לבדוק אחריה אלא אם קראו

סיכומי התוספות

ה. לרש"י כל האסורין מותרים זה בזה לתוס' רק במינן.

ו. מותר משום פת כותי רק אם לש בביתו של ישראל, ומותר רק אם הכותי אכל ממנו משום דאין חוששין על לפני עור.

ז. לתוס': היינו כהן הנושא, ועיקר הבדיקה משום חללות.

עליה שני עדים שמץ של פסול ולא עדות גמורה.

מצאו שאבי אמה שימש על המזבח או על הדוכן לשיר ידוע שהיה מיוחס, דלא היו מעלין אותו אם לא בדקו אותו, שהיו סנהדרין יושבין בלשכת הגזית מתמיד של שחר עד תמיד של בין הערביים להבדיל פסולים מן העבודה והדוכן".

מצאו שאבי אמה היה מהסנהדרין או משוטרי הרבים בירושלים בידוע שהיה מיוחס.

מצאו שאבי אמה היה גבאי צדקה בידוע שהיה מיוחס, כיון שהגבאים ממשכנין על הצדקה אפילו בערב שבת שהאדם טרוד ומתוך כך מריבין עמהם ומבזין אותו ואם היה לו פסול היו מבזין אותו בכך והיה ידוע.

לרבי יוסי אם מצאו שאבי אמה היה חתום בערכי בעיר 'ישנה' שהיו רגילין לייחס את הראויים לדון, וידוע שהוא כשר.

לרבי חנינא בן אנטיגנוס אף אם מצאו שאבי אמה היו מחיילות של בית דוד שהיו מיוחסים דזכות אבותם מסייעת.

'שום תשים עליך מלך' כל משימות שאתה משים לא יהיה אלא מקרב אחיך ואפילו שררה קטנה, ואם אמו מישראל הרי הוא בכלל מקרב אחיך.

ד' מאות ילדי יפת תואר היו בחיילות בית דוד, והיו מספרים קומי ומגדלים בלורית ויושבים בקרוניות של זהב והיו מהלכים בראשי גייסות אימה ויפחדו מהם, אבל לא היו יורדים תוך המלחמה מפני דלא היו מיוחסים.

שבת קודש פרשת בחוקותי - כ' אייר תשע"ו

דף ע"ח ע"א

כהן גדול באלמנה או כהן הדיוט בגרושה וחללה לוקה משום לא יקח ומשום לא יחלל דמחלל אותה ואם גמר ביאתו לוקה גם משום לא יחלל זרעו, וכהן גדול באלמנה שהיא גרושה לוקה ד' על כל אחת משום לא יקח ולא יחלל, חלוצה לכהן אסור מדרבנן.

כהן שקידש אחת מן הפסולות לכהונה לאביי לוקה משום לא יקח, בעל לוקה משום לא יחלל, לרבא בעל אחר הקידושין לוקה שנים לא בעל אינו לוקה אפילו אחת דפירוש קרא דלא יקח ולא יחלל הוא דמה טעם לא יקח משום ולא יחלל, ומודה אביי בישראל המחזיר גרושתו משנישאת ונתארמלה או נתגרשה דאינו לוקה עד שיבעל דכתיב 'לא יוכל בעלה הראשון אשר שלחה לשוב לקחתה להיות לו לאשה' דהאיסור הוא באישות של ביאה, ולדברי שניהם כהן באסור לו שאם בעל ולא קידש שלוקה דכתיב ולא יחלל זרעו והוא חילל, ומחזיר גרושתו שבעל ולא קידש אינו לוקה דהתורה אסרה רק דרך ליקוחין.

בת גר זכר לרבי יהודה דינה כבת חלל זכר דפסולה לכהונה, דיליף ליה ממה הצד דבת חלל ומצרי ראשון דאע"פ דחלוקין משאר הקהל שחלל יצירתו בעבירה ומצרי שני אינו ראוי לבא בקהל ובתו פסולה אף גר דחלוק משאר קהל דבא מטפה פסולה בתו פסולה, וגם דומה לחלל ומצרי ראשון שפוסל בביאתו לכהונה לכן גם הוא פוסל בתו לכהונה.

גיורת, לרשב"י אם נתגיירה פחותה מבת ג' שנים ויום אחד

יום שישי פרשת בחוקותי - י"ט אייר תשע"ו

דף ע"ז ע"א

חלל שנשא בת ישראל לתנא דמתניתין בתו פסולה מן הכהונה וכן בת בנו ובת בן בנו עד סוף כל הדורות אבל בת בתו מישראל כשרה, לרבי דוסתאי בן יהודה בתו כשרה דכתיב 'לא יחלל זרעו בעמיו' דאין חלל פוסל אלא כשהוא ואשתו מעם אחד דשניהם חללים.

ישראל שנשא חללה בתו כשרה לכהונה דילפינן מגזירה שוה מטומאת כהנים דרק זכרים הוזהרו, ורק בת בתו מותרת אבל בתו אסורה דכתיב 'ולא יחלל זרעו' והיינו אפילו נקבות וכן בת בנו אסור דכתיב ולא יחלל זרעו מקיש זרעו לו מה הוא בתו פסולה אף בנו.

בת גר, לרבי יהודה בתו פסולה לכהונה, לרבי אלעזר בן יעקב אין בתו פסולה אלא אם היא בת גר וגורת, לרבי יוסי אפילו גר שנשא גורת בתם כשרה לכהונה.

אלמנה לכהן גדול מתחללת בביאתו מן התרומה ומן הכהונה מכח ק"ו דמה זרעו שלא עבר עבירה ומתחלל ק"ו היא עצמה שעברה עבירה, ומכח קרא דכתיב לא יחלל דלשון חילול היינו מי שהייתה כשרה ונתחלל.

חללה, היינו שנולדה מפסול כהונה, אבל שאר ביאות פסולות אין הולד חלל, ולכן ישראל הבא על אחותו זונה משוי לה ולא חללה.

דף ע"ז ע"ב

גדול כהן שבא על אלמנת ראובן, אלמנת שמעון, אלמנת

ה. וכן אין בודקין מן השטרות ומנשיאות כפים ולמעלה.

כשרה, דכתיב במלחמת מדין וכל הטף בנשים החיו לכם ופנחס שהיה כהן היה עמהם, ומה שכתוב דהכהנים יקחו 'כי אם בתולות מזרע בית ישראל' היינו שנזרעו בישראל, וחכמים חולקים דלפי רבי יהודה בעינן שאביה ואמה יהיו מישראל דבעינן כל זרע מישראל, ולרבי אליעזר בן יעקב או אביה או אמה מישראל דמה שכתוב 'מזרע בית ישראל' היינו אפילו מקצת זרע, ולרב יוסי אפילו אביה ואמה הם גרים וזרע בית ישראל היינו שנזרעו בישראל.

דף ע"ח ע"ב

'זנר אלוקים טרם יכבה ושמואל שוכב בהיכל ה" על כרחך סיפא דקרא לא קאי על רישא דקרא דאם לא כן והלא אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד.

'ואלמנה וגרושה לא יקחו להם לנשים כי אם בתולות מזרע בית ישראל', רישא מיירי מכהן גדול וסיפא מכהן הדיוט, ודרך הפסוקים כן.

'והאלמנה אשר תהיה אלמנה מכהן יקחו', פירוש הפסוק הוא דמותר לכהן הדיוט ליקח אלמנה בין אלמנת ישראל בין אלמנת כהן ובלבד שיהיה משאר כהנים ולא מכהן גדול, לרבי יהודה היינו אלמנת אדם שבתו ראוי לכהונה ולאפוקי מאלמנת גר דפסלה בביאתו.

הלכה כרבי יוסי דבת גר וגזירת כשרה לכהונה, ומיום שחרב בית המקדש נהגו כהנים מעלה בעצמן כשיטת רבי אליעזר בן יעקב דעד שיהא אביה או אמה מישראל, ומורים לכתחילה כשיטת רבי אליעזר בן יעקב, ואם נשא אין מוציאין כשיטת רבי יוסי.

בני זה ממזר אין האב והאם נאמנים משום דקרובים פסולים לעדות, ואפילו בשעה שהבן עובר במעיה אינם נאמנים אע"ג דאין לו חזקת כשרות, לרבי יהודה נאמנים דכתיב יכיר והיינו שיכירנו לאחרים, וכשם שנאמן לומר שהוא בכור נאמן שהוא ממזר או בן גרושה וחלוצה ולחכמים נאמן רק לענין בכור.

קרא דיכיר דהאב נאמן לומר על בנו שהוא בכור, בעינן קרא באופן דאין לו מיגו שיכול להקנות לו הנכסים כגון נכסים שנפלו לו לאחר שאמר כן דאינו יכול להקנותן מפני שלא באו לעולם, ולר"מ דיכול להקנות דבר שלא בא לעולם בעינן קרא באופן שנפלו לו נכסים כשהוא גוסס, ונפק"מ בנכסים שנפלו לו בשעה שהוא גוסס דבאותו עת אינו בר נותן מתנה^ט.

יום ראשון פרשת במדבר - כ"א אייר תשע"ז

דף ע"ט ע"א

שלח שליח לקדש בתו וקידשה האב לאחר, אם קידושי האב קודם ביטל לשליחות השליח, כיון שמצא מיוחס ושמא זה שימצא השליח אינו מיוחס כל כך, וכן אשה ששלחה שליח לקדשה וקידשה את עצמה אם קידושי שלה קדמו ביטלה לשליחות השליח אע"ג דהיא לא בקיאה ביחוס מ"מ היא מדייקת למי תנשא יותר מהשליח.

אב או אשה ששלחו שליח לקבל קידושי וקיבלו הם

קידושי בעצמם, אם קידושי השליח קדמו קידושי השליח הוי קידושי, ואם אין ידוע מי קידם אם באת לינשא לאחר שניהם נותנים גט, ואם באת לינשא לאחד מהם השני נותן גט.

אביה קיבל בה קידושי ויהא קיבלה קידושי מאחר באותו יום, והיא בוגרת לפננו, אם בתוך ו' חדשים שבין נערות לבגרות הרי היא בחזקת נערה עד שנכיר סימני בגרותה וכשנמצא בה סימני בגרות אמרינן דהשתא הוא דבגרה ולא חיישינן לקידושיה, לאחר ו' חדשים שבין נערות לבגרות הרי היא בחזקת בוגרות ולא חיישינן לקידושי האב, וביום דמשלם ו' חדשים לרב כיון דהיא בוגרת לפננו לא חיישינן לקידושי האב שהרי היום היא בחזקת שתבגר, לשמואל חיישינן לקידושי שניהם שאינה בחזקת נערות ולא בחזקת בוגרות שהיום היא עשויה להשתנות, ואם היא מכחשת אותו ואומרת דכבר נתבגרה מאתמול^ט, מודה שמואל דאין חוששין לקידושי האב והלכה כרב^י.

אין בין נערות לבגרות אלא ששה חדשים בלבד.

מקוה שנמדד ונמצא חסר, לחכמים הכלים שנטבלו בו בין ברשות היחיד שספיקו טמא בין ברשות הרבים שספיקו טהור למפרע ודאי טמאות, גם לשמואל דאין מעמידין ביומא דמשלים שש חדשים בחזקת בגרות לפניך משום דבמקוה יש תרתי לריעותא העמיד טמא על חזקתו והרי מקוה חסר לפניך, ולרבי שמעון ברשות היחיד ספיקו טמא וברשות הרבים ספיקו טהור.

הניח חבית של יין להיות מפריש עליה ונמצאת חומץ, י"א דכל תרומה שתרם עליו ג' ימים הראשונים אחר הבדיקה האחרונה שמצא שהוא יין תרומתו תרומה מכאן ואילך ספק, וי"א דכל התרומה שתרם תוך ג' ימים לפני שבדקו ומצא שהוא חומץ אינו תרומה ומה שתרם לפני כן הוי ספק, וגם לשמואל דאין מעמידין בחזקת בוגרות לפניך דבחבית יש תרתי לריעותא חזקת טבל וחזקת חומץ.

דף ע"ט ע"ב

הכותב כל נכסיו לאחרים הוא אומר שכיב מרע הייתי ועמדתי ומתנתי בטלה, והמקבלי מתנה אומרים שהיה בריא ואינו יכול לחזור ממתנתו לרבי יעקב אפילו אם החזיקו בו המקבלים הוא יכול להוציא מידם בלא ראייה דהעמיד ממון על חזקתו, לרבי נתן אם בריא הוא עליו להביא ראייה דכולי עלמא בחזקת בריאים הם והבא להוציא עצמו מחזקתו עליו הראייה, ואם שכיב מרע הוא עליהם להביא ראייה.

מי שיצא הוא ואשתו למדינת הים ובא הוא ואשתו ובניו ואמר היא אשתי שיצאת עמו ואלו בניה אין צריך להביא ראייה על האשה שהיא מיוחסת שכבר בדקה כשנשאה, ואם הבנים כרוכים ונדבקין אצלה אין צריך להביא ראייה על יחוס הבנים דבחזקת אמן הן, מתה ואלו בניה צריך להביא ראייה שהבנים הן בני אותה אשה, זו היא אשתי שנשאתי במדינת הים והרי אלו בניה מביא ראייה על האשה ואין צריך להביא ראייה על הבנים אם הם נדבקין אצלה, וצריך להביא ראייה על הגדולים, הביא ראייה על הגדולים אין צריך להביא ראייה על הקטנים, מתה ואלו בניה צריך להביא ראייה על האשה ועל הבנים, שתי נשים נשאתי במדינת הים מתה אחת ואלו

סיכומי התוספות

ט. לתוס' גוסס בר נותן מתנה אך דאינו יכול לדבר אז.

י. לתוס' בצפרא לפני שקידש האב.

יא. קיבל בה אביה קידושי ולא היא אין כאן חשש קידושי.

בניה של השניה מביא ראייה על האשה ועל הבנים אפילו אם הם נדבקין בה.

יום שני פרשת במדבר - כ"ב אייר תשע"ו

דף פ' ע"א

אשה שבניה נדבקין אצלה דאין צריך להביא ראייה על הבנים, לר"ל היינו דאם האב כהן מותרים בתרומה ולא מהני להשיא הבנות לכהנים, לרבי יוחנן סמכינן על חזקת כרוכים אפילו לענין מיתה ליסקל ולישרף אם באו זה על זה וכל שכן לענין יוחסין.

סוקלין ושורפין ולוקין על החזקות, דאם הוחזקה נדה בשכינותיה בעלה לוקה עליה משום נדה, איש ואשה תינוק ותינוקת שהגדילו בתוך הבית נסקלין ונשרפין זה על זה.

תינוק שנמצא בצד העיסה ובצק בידו דידוע שנטל מהעיסה, ר"מ מטהר דחייש למיעוטא דרוב תינוקות מטפחין בשרצים ונבלות שבאשפה ומיעוט אין מטפחין ומצטרפין אותה לחזקת טהרת העיסה ואיתרע ליה רובא, וחכמים מטמאין דסברי מיעוטא כמאן דליתא ורובא וחזקה רובא עדיף, לריש לקיש לחכמים ודאי טומאה ואם הוא תרומה שורפין אותה על פי החזקה, לרבי יוחנן חכמים לא טימאו אותו טומאת ודאי ואין שורפין על חזקה זו דחזקת תינוק דמחפש באשפה, ותניא כרבי יוחנן.

עיסה בתוך הבית ושרצים וצפרדעים שם ונמצאו חתיכות בעיסה ואין ידוע אם הם של שרצים וטמאים או של צפרדעים וטהורים אם הבית מוחזקת להיות שרצים שם יותר מצפרדעים טמא אף לישרף תרומה גם לרבי יוחנן דאינו שורף על החזקה דתנוק מחפש באשפה דשאני הכא דחזקה רובא דאיתה קמן הוא.

עיסת תרומה בתוך הבית ותרנגולים ומשקים צלולים שבבואה של תינוק ניכר בה טמאים שם, ונקרו התרנגולים בעיסה חיישינן שמא שתו התרנגולים ממשקין הטמאים ובעוד המשקה טופח בחרטומיהן נקרו בעיסה ואין אוכלין אותה ואין שורפין אותה, אבל אם אין המשקין צלולים לא חיישינן דאילו נגע בה היה ניכר.

דף פ' ע"ב

רמז לאיסור יחוד עם העריות מן התורה דכתיב 'כי יסיתך אחיך בן אמך', ולא כתוב בן אביך אלא לומר דבן מותר להתייחד עם אמו אבל עם שאר העריות אסור, ופשטות פירוש הפסוק הוא דלא מיבעיא שלא ישמע לבן אביו כשמסית לו שהרי שונאו שממעט ממנו חלק ירושתו אלא גם לבן אמו לא ישמע כשמסית לו.

איש אחד לא יתייחד עם שתי נשים, דנשים דעתן קלות ושתייהן נוחות להתפתות, לר"ש איש אחד מתייחד עם שתי נשים בזמן שאשתו עמו², לאבא שאול בזמן אנינות מותר לאיש להתייחד עם שתי נשים.

'מה יתאוונן אדם חי גבר על חטאיו' לרבי יצחק אפילו בשעת אנינותו של אדם יצרו מתגבר עליו ואין לסמוך על אנינותו אלא צריך להיות גבר על חטאיו, לאבא שאול למה יתאוונן אדם חי על הקורות הבאות עליו אחר כל החסד שאני עושה

עמו שנתתי לו חיים.

אשה אחת מתייחדת עם שני אנשים כשרים ובפרוצים אפילו בעשרה לא.

יום שלישי פרשת במדבר - כ"ג אייר תשע"ו

דף פ"א ע"א

שני אנשים כשרים מותרים להתייחד עם אשה אחת בעיר אבל בדרך עד שיהיו שלשה שמא יצטרך א' לנקביו.

רב אמר לרב יהודה כשהיו בדרך ואשה הלכה לפניהם שנקל רגלינו לפני גיהנם ונקדמה, דמה שאמרו דשני אנשים כשרים מותרים להתייחד עם אשה היינו כגון רבי חנינא בר פפי וחבריו.

מלקין מרדות על ייחוד דפגויה ואין אוסרין אשת איש על בעלה מחמת יחוד², מר זוטרא מלקי על יחוד דאשת איש ומכרז דלא זינתה אלא נתייחדה, לרב אשי אין מלקין על ייחוד דאשת איש שלא להוציא לעז על בניה ולא מהני להכריז דלא זינתה דיש שלא שמעו את ההכרזה.

מי שיצא עליו קול שהוא עובר עבירות מלקין אותו משום לאו דלא טובה השמועה.

בעלה בעיר אין חוששין משום יחוד ואין מלקין דירא שמא בעלה יבא עכשיו.

פתח פתוח לרשות הרבים אין חוששין משום יחוד.

רב ביבי היה בעלית רב יוסף ואמר שישלקו הסולם דחשש משום יחוד ולא סמך על זה שרב יוסף בעיר שהיו בעלי ברית לו.

אנשים בבית החיצון ונשים בפנימי ואין להחזוניהם דרך לפנים י"א דאין חוששין משום יחוד אבל אנשים בפנים ונשים בחוץ חוששין ליחוד, וי"א להפך דאנשים בחוץ ונשים בפנים חוששין שמא יכנס האחד לפנים ולא ירגישו חבריו, אנשים בפנים ונשים בחוץ אין חוששין שתכנס היא לפנים ואם יצא הוא לחוץ מפחד שיצא אחר אחריו, ומחמירין כשתי הברייתות.

מקום קבוצת אנשים ונשים בדרשה או חופה, אביי היה מסדר קנקנים של חרס ביניהם ורבא היה מסדר קנים שהעובר עליהם נשמע קולם, וריעוע של ימות השנה ליחוד ולעבירה הוא בימות הרגל כשבאין לשמוע הדרשה.

רב עמרם חסידא הרים סולם שגם עשרה לא היו יכולים להרימו לעלות עליה והזעיק בני השכונה שיבאו לכבות דליקה בביתו להסיר ממנו היצר הרע על ידי שיתבייש מהם, ואמר מוטב שהם יתביישו בו בעולם הזה ממה שיתביישו בו בעולם הבא, והשביע היצר הרע שיצא ממנו ויצא עמוד של אש ואמר אתה אש ואני בשר ואני עדיף ממך.

ר"מ היה מתלוצץ בעוברי עבירה שנקל להתגבר על יצרן אם היו רוצים, נדמה לו היצר הרע מעבר הנהר כאשר עבר הנהר בחבל מתוח ובאמצע הנהר עזבו היצר הרע ואמר אם לא היו מכריזין בשמים הזהירו ברבי מאיר ותורתו הייתי עושה דמך שווי של שני מעין, וכן היה בר"ע כשהיצר הרע נדמה לו כאשר בראש הדקל.

סיכומי התוספות

יב. לתוס' אשתו עמו מותר גם לחכמים.

יג. לתוס' אין אוסרין פגויה לכהונה.

פלימו היה רגיל להתגרות בהיצר הרע, בערב יום הכיפורים נדמה לו בפתחו כעני הביא לו לחם, אמר דביום הזה כולם אוכלים בפנים, על השולחן, עם כולם, היה מלא שחין וליחה והיה עושה דברים מאוסים, נתן לו כוס והשליך בתוכו ליחו, גערו בו והחזיק עצמו כמת, פלימו ברח והחביא את עצמו בבית הכסא, וכשראה היצה"ר שהוא מצטער גלה את עצמו ואמר שלא יתגרה בו ויקללו אלא יבקש מהקב"ה שיגער בו.

דף פ"א ע"ב

רב חייא בר' אשי היה רגיל לבקש בנפילת אפיים הרחמן יצילנו מיצה"ר, שמעה אשתו ותמהה שהרי פירש ממנה קשטה א"ע לאחרת, נכנס אח"כ לתנור ואמרה שהייתה היא, התענה עד שמת מפני שהתכוון לאיסור.

'אשה הפרם וה' יסלח לה' דהיא לא ידעה שהפר לה בעלה והייתה שותה יין ומטמאה למתים דנתכוונה לאיסור וצריכה סליחה, ר"ע היה בוכה כשהגיע לפסוק זה דמה מי שנתכוין לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה אמרה תורה צריך כפרה ק"ו למי שנתכוון ועשה איסור.

'ולא ידע ואשם ונשא עונו' ר"ע היה בוכה כשהגיע לפסוק מה מי שנתכוין לאכול שומן ועלה בידו חלב אמרה תורה ונשא עונו, מי שנתכוין ואכל חלב על אחת כמה וכמה.

יחוד עם אמו ובתו לתנא דמתניתין מותר, לרב אסי מייחד עם אחותו לפרקים ודר עם אמו ובתו דאין יצרו תוקפו עליהן, לשמואל לר"מ אסור להתייחד עם כל העריות שבתורה אלא בעדים, ואפילו עם בהמה, והאמוראים הרחיקו מהם הבהמות.

מתייחד אדם עם הנשים ששונאות זו את זו כגון שתי יבמות שתי צרות אשה וחמותה אשה ובת בעלה אשה ותינוקות שיודעת טעם ביאה ואינה מוסרת עצמה לביאה.

ישן אדם עם בתו ואמו בקירוב בשר עד שהבת בת תשע ויום אחד ועד שהבן שתיים עשרה שנה ויום אחד, וי"א בת י"ב ויום אחד ובן י"ג ויום אחד, ובין ללישנא קמא ובין ללישנא בתרא עד שיהיו שדים נכוננו ושערך צמח, ואם בושה לעמוד לפני ערומה אסור.

רב אחא בר אבא לקח נכדתו בחיקו אע"פ שהייתה מקודשת מפני שהתכוון לשם שמים ולא היה דעתו אחריה אלא לחיבת קורבה ולעשות קורת רוח לאמה.

יום חמישי פרשת במדבר - כ"ה אייר תשע"ו

מסכת בבא קמא

דף ב' ע"א

ארבעה אבות נזיקין כתובין בתורה, שור בור מבעה ואש, הצד השוה שבכולם הוא שדרכן להזיק ושמירתן עליך וכשהזיק חייב המזיק ואם משלם מקרקע צריך לשלם במיטב הארץ, וכן כל שדרכו להזיק חייב¹⁰.

תולדות דמלאכות שבת דינן כאבות דבין אב ובין תולדה עבר בשוגג חייב חטאת במזיד חייב סקילה, ואם עבר על אב ותולדה שלו לחכמים חייב רק חטאת אחת על האב לרבי אליעזר חייב שתיים¹⁰.

תולדות הטומאה אין דינן כהאבות דהאב מטמא אדם וכלים

יום רביעי פרשת במדבר - כ"ד אייר תשע"ו

דף פ"ב ע"א

רווק לא יהיה מלמד תינוקות משום דאמותיהם של תינוקות מצויות אצלו כשמביאן ביניהן, ולא ילמד אשה לתינוקות מפני שאביהן של התינוקות מצויים אצלה, לרבי אלעזר אף מי שיש לו אשה ואינה שרויה אצלו לא יהיה מלמד תינוקות.

לרבי יהודה לא ירעה רווק בהמה ולא יישנו שני רווקין בעליה אחת, וחכמים מתירין דלא נחשדו ישראל על משכב זכר ועל הבהמה.

כל שמלאכת אומנותו נעשית לנשים והנשים צריכות לו

סיכומי התוספות

י.ד. לתוס' אפילו אשתו עמו.

טו. משמע מזה דעונשין מן הדין ולפי המכילתא אין עונשין מן הדין, התנא האריך בלא ראי זה כראי זה להגדיל תורה ולהאדירה.

טז. לתירוץ א' בתוס' א"צ להתרות התולדה באב שלה, לתירוץ ב' צריך, גדר אב לרבי אליעזר לתירוץ א' תלוי בחשיבות לת"י ב' תלוי במשכן וחשיבות.

ותולדות מטמא רק אוכלים.

תולדות דהאבות נזיקין יש מהן שדינם כהאבות ויש תולדה שאין דינו כהאב (ויתבאר בדף ג').

נגיחה היינו בקרן בין אם הוא מחובר ובין בתלוש תם משלם חצי נזק ומועד משלם נזק שלם.

תולדה דקרן היינו נגיפה בגופה, נשיכה ולא הוי תולדה דשן כיון דאין הנאה להזיקו, בעיטה ולא הוי תולדה דרגל דאין הזיקה מצוי.

נגיפה דכתוב בתורה היינו נגיחה בקרן, והא דכתיב בשור המזיק אדם נגיחה ובשור דאזיק שור כתיב נגיפה, דנוחה לה להזיק שור מלהזיק אדם או משום דאדם שומר את עצמו, או משום דאינו נוח להמיתו בנגיחת קרן, ולכן מועד לבהמה לא הוה מועד לאדם אבל מועד לאדם הוה מועד לבהמה^{יז}.

תולדה דקרן דינה כאב דכוונתו להזיק וממונך ושמירתן עליך כמו האב.

יום שישי פרשת במדבר - כ"ו אייר תשע"ו

דף ג' ע"א

'ושלח את בעירה ובער בשדה אחר' ושלח משמע מזיק דשן דכתיב 'ושן בהמות אשלח בהם' ומשמע גם גגל דכתיב 'משלחי רגל שור וחמור', ובער משמע שן דכתיב 'כאשר יבער הגלל עד תומו' וכיון דושלח משמע שן ורגל ילפינן שניהם מושלח דאי אפשר ללמוד אחר יותר מהשני, וקרא דובער היינו דחייב בשן גם באופן שלא שלח בהמתו, וילפינן דרגל חייב בלא שלחו משן.

תולדה דשן היינו דנתחככה בכותל להנאתה והפילה הכותל, או טינפה פירות על ידי שנתגלגלה עליהן להנאתה.

תולדה דשן דינה כאב דשן דיש הנאה להזיקן וממונך ושמירתן עליך כהאב.

תולדה דרגל דהזיקה בגופה דרך הילוכה וכן בשערה בשליף שעליה ומשא בתוכה, בפרומביא שבפיה, בזוג שבצוארה.

תולדה דרגל דינה כאב דרגל דהזיקן מצוי וממונך ושמירתן עליך כמו האב.

בור שיש בו עשרה טפחים חייב בין אם מת בו השור או הוזק דכתיב 'והמת יהיה לו' דהפסוק מיירי בבור שיש בו כדי להמית ואמרו רבנן דבור ט' אין בו כדי להמית, וגם בור ט' אב הוא או משום דמשמע דווקא בור שיש בו כדי להמית הוא דחייב גם על מיתה הא בור שאין בו כדי להמית חייב רק על נזיקין, או משום דמה שכתוב בתורה ונפל שמה שור או חמור היינו בין הוזק בין מת.

אבנו סכיננו ומשאו שהפקירן והניחן ברשות הרבים הוי תולדה דבור, לשמואל גם בלא הפקירו חייב משום בור דכל תקלה בור הוא, ולרב חייב משום ממונו^{יח}.

תולדה דבור דינו כאב דבור דתחלת עשיתו לנזק וממונך ושמירתן עליך^{יט}.

תולדות אדם המזיק היינו רוק הפה וליחת החוטם בהדי

דאזלי, אבל אחר שנח חייב משום בור.

תולדה דאדם המזיק דינו כאדם המזיק, ואדם מועד לעולם בין ער בין ישן.

תולדה דאש היינו אבנו סכיננו ומשאו שהניחן בראש גגו ונפלו ברוח מצויה והזיקו בהדי דאזלי.

תולדה דמזיק דאש דינו כאב דאש דכח אחר מעורבבו וממונך ושמירתן עליך^{יז}.

בהמה שהתזיה צרורות דרך הילוכה ושיברו כלים הלכה למשה מסיני שמשלם חצי נזק ותולדה דרגל הוא, ואין דינו כאב דרגל דמשלם נזק שלם, ודינו כרגל לרב פפא דמשלם מעלית נכסיו ולא כחצי נזק דקרן דמשלם רק מגוף הבהמה, לרבא ספק אם משלם מעליה ודינו כרגל דפטור ברשות הרבים.

מבעה דתנן במתניתין לרב היינו אדם, לשמואל היינו שן ומה דקתני שור היינו קרן.

בשורה משמחת

לבני תורה בכלל וללומדי דף היומי בפרט לקראת הלימוד במסכת בבא קמא במסגרת דף היומי

בעזה"ת יצא לאור ספר

אסוקי שמעתתא על מסכת בבא קמא

המסכם מסקנות הסוגיות המסובכות בשלשה פרקים הראשונים להלכה.

על פי הראשונים והאחרונים והפוסקים והבנתם בביאור הסוגיות עם שאלות ותשובות אקטואליות.

המעוניינים בספר במחיר הקרן נא להשאיר שם וטלפון במערכת סיכומי דף היומי

073-2490403

סיכומי התוספות

יז. לרב פפא מועד למין אחד לא הוי מועד לשאר מינים ומועד לאדם לא הוי מועד לבהמה, אבל אם נגח אדם שור וחמור הוי מועד לכל, שור חמור וגמל לא הוי מועד לאדם, לר' מנחם מועד לכל וחזר בו מבהמה לא הוי חזרה לאדם, חזרה מאדם הוי חזרה מכל.

יח. מכח מה הצד דשור ובור ונתקשה תוס' דא"כ מ"ט חייב על כלים.

יט. בור חייב אע"פ שאינו ממונו.

כ. אפילו אינו ממונו דאם הדליק גדישו של חברו באש של אחר חייב.